

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНИКА**

Факультет економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Освітня програма	Облік і оподаткування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Освітній рівень	магістр
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Викладач (-і)	Баланюк І.Ф., д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(050)3733282
Е-mail викладача	ivan.balamiuk@pnu.edu.ua
Статус дисципліни	нормативна
Курс /семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 Семінарські – 14 Самостійна робота – 60
Формат дисципліни	Очний та заочний
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/3642
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій

2. Анотація до курсу

Методологія та організація наукових досліджень спрямована на розкриття змісту методології наукових досліджень у сфері обліку і оподаткування, у тому числі з'ясування поняття, предмету, компонентів, рівнів методології обліку і оподаткування, засобів наукового аналізу сучасних явищ та теорій, що дозволяє магістрам оволодіти сучасною методикою і інструментарієм наукових правових досліджень.

Методологія наукових досліджень зорієнтована на засвоєння знань, формування навичок самостійних наукових досліджень у сфері обліку і оподаткування. Курс порушує найважливіші філософські проблеми науки, а також методологічних шкіл і напрямків.

Курс тісно пов'язаний з розвитком сучасної науки. У логіку підготовки матеріалів закладена ідея взаємопов'язаних циклів. Це передбачає:

- вияв конкретної зміни в конкретній дисципліні або комплексі дисциплін;
- реакцію на поточну зміну зі сторони філософії, включаючи появу її особливої філософської інтерпретації або навіть відносно самостійних філософських ідей (пов'язаних з початковою подією як «імпульсом»);
- вияв, типологізація і аналіз наявних в дослідницькій діяльності когнітивних циклів і

прогнозування можливих наслідків від їх застосування для рішення нових пізнавальних завдань.

3. Мета та цілі курсу

Метою вивчення дисципліни є отримання студентом уявлень про науку як систему знань і знаряддя пізнання, формування у нього цілісних поглядів на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення дослідження, освоєння ним підходів і прийомів науково-дослідної діяльності, отримання навиків оформлення результатів досліджень.

Предмет методологія та організація наукових досліджень є система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання, що пов'язані з науковою та практичною професійною діяльністю в галузі економіки.

Завдання – сформулювати систему знань теоретичного та практичного характеру, які стосуються вивчення: особливостей предмету методології наукового дослідження; функцій методології науки; класифікацій методів наукового дослідження; технології наукового дослідження; методології створення наукових повідомлень; формування умінь та навичок, які стосуються: застосування методології наукового дослідження у написанні наукових робіт; застосування методів наукового дослідження; обґрунтування проблеми дослідження; формулювання теми дослідження, мети, завдань; написання наукових публікацій.

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати: основні теоретичні поняття курсу, що дозволить їм зрозуміти сутність процесу наукового дослідження; основні закономірності, які потрібно враховувати при організації наукового дослідження, інтерпретації даних; логіку наукового дослідження; методологію написання наукових повідомлень;

вміти: формулювати наукові проблеми; підбирати адекватні методи наукового дослідження з метою вирішення дослідницьких завдань; формулювати робочі гіпотези та визначати дослідницькі завдання; визначати діагностичні виміри досліджуваних явищ.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності:

СК02. Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами законодавства та менеджменту підприємства.

СК06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.

СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю,

аудиту, оподаткування.

СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Програмні результати навчання:

ПРО1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПР15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПР19. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		16	
практичні		14	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
1	071 Облік і оподаткування	перший	обов'язкова

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота
Тема 1. Наука як продуктивна сила 1. Сутність науки та її функції 2. Класифікація наук 3. Організація науково-дослідної діяльності в Україні 4. Формування вченого як особистості та режим його праці	2	2	10
Тема 2. Організація наукового дослідження 1. Сутність наукових досліджень та їх класифікація 2. Основні етапи в організації досліджень 3. Вибір проблеми та конкретизація теми дослідження 4. Основи методики планування наукового дослідження 5. Стратегії наукових досліджень 6. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність	2	2	10

Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень 1. Роль інформації у наукових дослідженнях та класифікація наукових документів 2. Структура і призначення наукових документів 3. Режим доступу до наукової інформації 4. Принципи збору інформаційного матеріалу	2	2	10
Тема 4 Основні положення наукової методології 1. Місце теорії в наукових дослідженнях 2. Методологія і методи наукового пізнання 3. Основні групи загальних методів наукового дослідження 4. Правила аргументації 5. Спеціальні методи економічних досліджень 5.1. Методи збору та узагальнення інформації 5.2. Методи аналізу 5.3. Методи прогнозування 5.4. Методи моделювання	4	2	10
Тема 5. Евристичні методи досліджень 1. Суть евристичних методів та їх моделі 2. Основні евристичні методи досліджень	2	2	10
Тема 6. Презентація результатів науково-дослідної роботи 1. Оформлення науково-дослідної роботи 2. Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення 3. Мова та стиль наукового дослідження 4. Науковий виступ, участь у наукових дебатах	4	4	10
Разом	16	14	60

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бална: 50 протягом семестру, 50 за іспит.
	Зараховано – “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;
	Зараховано – “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;
	Зараховано – “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;
	Незараховано – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

	<p>Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – практичні, поточне оцінювання (20 %); – самостійна робота (10 %); – індивідуальне завдання (20 %); – обсяг балів за екзамен (50 %). <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті (студент повинен отримати чотири і більше оцінок) шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Якщо студент пропустив заняття (лекційні чи практичні) без поважної причини та без відома викладача – він зобов'язується відпрацювати їх.</p> <p style="text-align: center;">Накопичення балів під час вивчення дисципліни</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;">Види навчальної роботи</th> <th style="width: 40%;">Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Лекція</td> <td style="text-align: center;">0</td> </tr> <tr> <td>Практичні, поточне оцінювання</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td>Самостійна робота</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td>Індивідуальне завдання</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td>Екзамен</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Максимальна кількість балів</td> <td style="text-align: center;">100</td> </tr> </tbody> </table>	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	Лекція	0	Практичні, поточне оцінювання	20	Самостійна робота	10	Індивідуальне завдання	20	Екзамен	50	Максимальна кількість балів	100
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів														
Лекція	0														
Практичні, поточне оцінювання	20														
Самостійна робота	10														
Індивідуальне завдання	20														
Екзамен	50														
Максимальна кількість балів	100														
Виконання письмових робіт	<p>При виконанні письмових робіт до індивідуального завдання, студент має детально розписувати його результати. Індивідуальні завдання включають підготовку тез, статей.</p> <p>Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.</p>														
Практичні заняття	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття пов'язані з теоретичним та індивідуальним завданням з дисципліни та також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>														
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Максимальну оцінку 50 балів студент може отримати протягом семестру, 50 балів за іспит. Мінімальним допуском до іспиту є 25 балів.</p>														
Самостійна робота	<p>Самостійна робота охоплює теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять. Їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.</p>														

Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» складає 90 годин. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (<https://d-learn.pro/developer/course/view/3642>). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.

7. Політика курсу

Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу.

Академічну заборгованість студент здає відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а "нб" округляється.

Індивідуальні завдання виконуються відповідно до вимог викладача.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше).

8. Оцінювання відповідності до графіку навчального процесу

Вид роботи	Навчальні тижні																Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Практичне заняття		1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	20
Самостійна робота					2						2			2	2	2	10
Індивідуальне завдання					4						4			4	4	4	20
Екзамен																50	50
Максимальна кількість балів		1	1	1	8	1	1	1	1	1	8	1	1	8	8	58	100

9. Ресурсне забезпечення

Основна

1. Савицька Л. А., Городецька О. С., Колесник І. С., Добровольська Н. В. Методологія та організація наукових досліджень: Електронний навчальний посібник комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс]. Вінниця : ВНТУ, 2023. 143с.
2. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. Центр навчальної літератури. Навчальний посібник. 2019. 352 с.
3. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін: навчально-методичний посібник для студентів. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 174 с.
4. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін: конспект лекцій для студентів спеціальності 076 «Підприємництво торгівля та біржова діяльність». Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 156 с.
5. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 272с. URL <http://pau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/558/1/Методологія%20та%20організація%20науковиx%20досліджень.pdf>
6. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 17 с.
7. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 350с. URL http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_t_a_org_nauk_dosl.pdf
8. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 2-ге вид. К. : Алерта, 2019. 492 с.
9. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. посібник. Х.: НТУ "ХПІ", 2009. 142 с. URL <https://core.ac.uk/download/pdf/159817923.pdf>
10. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків : Право, 2019. 368 с.
11. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. 385 с

Наочні матеріали

12. Пилипів Н.І., Баланюк І.Ф., Шеленко Д.І. Методичний комплекс з вивчення курсу “Основи наукових досліджень” для студентів денної і заочної форми навчання спеціальності, 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Івано-Франківськ: В-во ЛПК, 2021. 51с.

Наукові публікації

13. Баланюк І. Ф., Сас Л. С., Шеленко Д. І. Сутність методології та організації наукових досліджень в обліку. Вісник Прикарпатського університету. Серія економіка. Вип. 11. Івано-Франківськ: Плай, 2015. С. 43-45.
14. Логоша Р. В. Методологічні особливості дослідження постіндустріальної моделі ринку. Вісник ЖНАЕУ, 2017, № 1 (59), Т. 2. С. 33-44. URL http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/8332/1/VZNAU_2017_1_2_33-44.pdf
15. Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії [Електронний ресурс] : постанова Каб. Міністрів України від 6 берез. 2019 р. №167. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>

Професор _____ Баланюк І. Ф.